

УДК 539.4

І.М. Підгурський

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Україна

ДОСЛІДЖЕННЯ КОЕФІЦІЄНТІВ ІНТЕНСИВНОСТІ НАПРУЖЕНЬ ПОВЕРХНЕВИХ ТРІЩИН МСЕ

I.M. Pidhurskyy

RESEARCH OF STRESS INTENSITY FACTORS AT SURFACE CRACKS BY THE FEM

Критеріальна оцінка живучості (залишкового ресурсу) конструкцій при наявності тріщин пов'язана, як правило, з визначенням коефіцієнтів інтенсивності напружень (КІН). Для знаходження КІН у наскрізних тріщинах існують аналітичні розв'язки. Задача суттєво ускладнюється для поверхневих тріщин (рис.1), для яких отримати аналітичний вираз КІН вздовж всієї довжини викривленого фронту тріщини практично неможливо. У зв'язку з цим розподіл коефіцієнтів інтенсивності напружень вздовж фронту поверхневої тріщини отримано методом скінченних елементів (МСЕ) із застосуванням програми «ANSYS-Workbench – 14.5». Здійснювалося моделювання поверхневої півеліптичної тріщини у пластині скінчених розмірів під дією розтягуючих напружень. Створено тривимірну модель зразка з глобальною сіткою елементів та модель області тріщини з локальною сіткою. Елементи сітки тетраедричні. Загальна кількість елементів – 375000. Розмір елементів глобальної сітки – 2,75 мм, локальної – 0,1 мм. Моделювали зразок товщиною $t=20$ мм з низьколегованої сталі 09Г2С з $\sigma_1=350$ МПа. Коефіцієнт Пуассона при пружному деформуванні становив $\nu=0,3$.

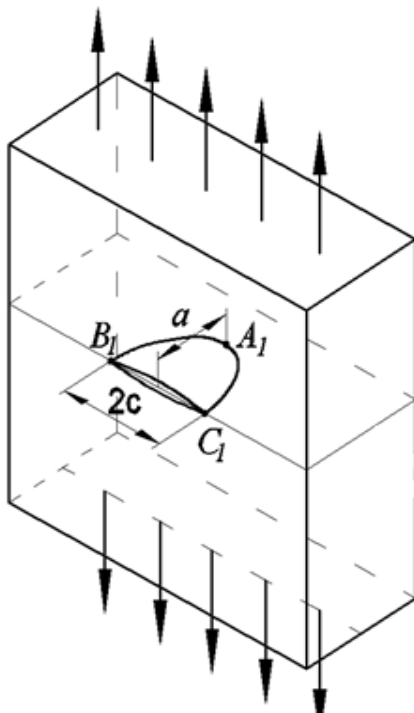

Рис. 1. Поверхнева півеліптична тріщина у пластині скінчених розмірів.

Порівняння отриманих результатів розрахунку КІН K_I вздовж фронту тріщини з даними, отриманими МСЕ у роботі [1] вказують на наступне. Якісний характер зміни КІН вздовж контуру тріщини в обох випадках співпадає. Порівняння значень КІН K_I вказує на добру збіжність результатів – від -1,55% при $2\phi/\pi=0$ (точки B_1, C_1 на поверхні зразка) до +1,73% (найглибша точка A_1 фронту тріщини).

Проведено також моделювання взаємного впливу двох поверхневих тріщин, що об'єднуються в одну поверхневу. Таке явище характерне, зокрема, для тріщин, що розвиваються в зонах зварних швів конструкцій, при циклічному навантаженні. Встановлено, що взаємний вплив тріщин починає виявлятися при відстанях співрозмірних, а також суттєво менших за самі тріщини.

Проведено також моделювання взаємного впливу двох поверхневих тріщин, що об'єднуються в одну поверхневу. Таке явище характерне, зокрема, для тріщин, що розвиваються в зонах зварних швів конструкцій, при циклічному навантаженні. Встановлено, що взаємний вплив тріщин починає виявлятися при відстанях співрозмірних, а також суттєво менших за самі тріщини.

Література

1.Справочник по коэффициентам интенсивности напряжений / Под ред. Ю. Мураками. – М.: Мир, 1990. – Т.1, Т.2. – 1016с.